

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat.

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravilno (administracija) in ekspedicijska na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Rečne ulice št. 5.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Pogled v bližnjo bodočnost slovenskega razvitka.

V prvi vrsti se bomo ozirali zdaj na državni zbor.

Obetajo se nam gospodarske poboljšave, postave, ki imajo namen, olajšati stanje revnejšega ljudstva in odpraviti nekatere napake, razvade in škodljive naredbe. Istina je, da stoka kmet in obrtnik, in ker ta dva nemata zaslužka, čutijo to tudi drugi stanovi; povsod se čuti pomanjkanje denarja, in kar še huje, pomanjkanje kredita, in vsled tega je otrpjen tudi podvzetni duh, ni dosti kupčijskega gibanja, ni zaslužka. Kmet je vdarjen po visokih davkih in po tuji konkurenci (poganjanji vnanjih kupcev), ki znižuje ceno njegovih pridelkov; obrtnik pa svojih izdelkov ne more spečati, ker kmetu denarja manjka.

Pod revščino teh dveh stanov trpijo vsi drugi. Ljudstvo željno pričakuje rešitve od državnega zbora, da bo davke bolj pravično razdelil, ljudskim pijavkam njih škodljivo delovanje zabranil, državne stroške znižal ter pomislil, da osiromašena Avstrija ne more tako visokih bremen nositi in takih stroškov za upravo, poslaništva itd. prenašati, ko bogate dežele Angležka ali Francoska, kjer je vsled živahne kupčije in obrtnije dosti denarja. Ljudstvo pričakuje na dalje, da bo vlada z modrimi pogodbami razširila avstrijsko kupčijo, in da ji bo državni zbor naložil dolžnost, skrbeti za povzdigo kmetijstva in obrtnije, za podpiranje običnemu blagru koristnih podjetij in ustanov.

Koristne postave zoper oderuštvo, zoper žganjarstvo, zoper vsakovrstno sleparstvo bodo

povzdignile ljudsko pravno (moralo); in tudi takih postav rodoljubi pričakujejo.

Da je treba sedanje šolske postave nekoliko preustrojiti, da se morajo postaviti bolj na versko in ob enem domačo podlago, da se mora preobloženje z učnimi predmeti odstraniti, v tem so vsi trezno misleči ene misli.

Kar bo državni zbor v gospodarskem ali pa moralnem smislu za celo državo koristnega sklenil, prišlo bo tudi nam Slovencem prav; zato bo naš narod v bližnji prihodnosti gledal proti Dunaju, kamor pojdejo tudi njegovi poslanci.

Pa še v drugem oziru bo naš pogled proti Dunaju obrnjen, ker pričakujemo od vlade vendar nekoliko dejanj gledé ravnopravnosti našega jezika v šolah in uradnih. Razdraženost slovenskih rodoljubov je toliko bolj opravičena in umljiva, ker smo Slovenci zdaj edini narod v Avstriji, kteremu se ravnopravnost odteguje in odreka, in za kterega §. 19 nima veljave; vsi drugi so gledé narodne šole in uradov veliko na boljem. Jako čudno se nam mora zdeti, zakaj se za slovenske dežele ni razglasil enak jezikovni ukaz, kakor za Česko in Moravsko. Tudi v tem oziru pričakujemo od državnega zbora, da nam to dá, kar se je nam do zdaj odrekalo, bodisi da niso hoteli, ali da so nas kot neznamen faktor tako prezirali, da na nas niti mislili niso.

Med tem časom pa ne smemo rok križem držati in celega dela našim poslancem na rame zvrčati. Mi moramo delati vsi pri razvitku in napredku našega naroda, se ve da vsak v svoji stroki.

Gledé političnega delovanja bilo bi zlasti

želeti, da bi posnemali Čeha in kazali več gibčnosti. Po vseh okrajih, v vseh mestih slovenskih naj bi se izdelovale in odpošiljale prošnje do državnega zbora za narodno ravnopravnost in za druge domače potrebe. Iz takega gibanja nam naraste dvojna korist: prvič vlada zve, da naš narod ni nezavedna čeda, ampak da je samosvesten, da pozna in zahteva svoje pravo, drugič pa, če bi se prav s prošnjami nič ne doseglo, dobro je vendar to, da se ljudstvo s tem privadi politične delavnosti. To nam potrjuje skušnja; ko smo v Ljubljani po dolgem zdrževanju zopet začeli voliti v mestni zbor, kako težavno je bilo volilce na volišče spraviti! Čez par let so že sami od sebe radi šli, dobili so veselje za to, in taki, ki jih je bilo treba prej siliti, postali so sami agitatorji. Zato je dobro, da se ljudstvo političnega delovanja privadi. Sicer pa pri sedanjosti državnega zbora in ministerstva nismo brez upanja ter menimo, da bi take prošnje ne ostale brez vsacega vpliva na sklepe državnega zbora in vlade.

Premalo je pri nas začetnikov to se pravi, takih ljudi, ki bi si sami kaj izmislili, ali pa vsaj sami to začeli izpeljavati, kar si je kdo drug koristnega izmislil in rojakom priporočil. Mnogokrat ima kdo kako dobro misel, kak dober nasvet, in naši časniki ga tudi radi priobčijo; pa kaj pomaga, ako pa nikogar ni, ki bi ta nasvet v dejanji izvršil. Komaj bi bilo, da bi časniki samo stran vrgel in sam šel rudo kopat, potem pa spet nobenega ne bo, da bi v časniku dobre svete priobčeval.

Nemci imajo velik „haló!“, ako priobči kdo kak nov nasvet očne važnosti (glej

Bankovčar.

Dogodba na sodnijske spise naslonjena.

Nekaj nepričakovanega.

(Dalje.)

Predpust je. Predpust se nikjer tako obširno in slovesno ne obhaja, ko na Laškem. Vse vé zá-nj, vsi stanovi nore, posebno še bogatini. Ni čuda toraj, da je tudi v Morilovi hiši vse na škrpčéh, veselica podi veselico, čas med njimi se izpolni pa z veselici pri znancih bogatinih. Albina je vsa vtopljenja v veselji, na nič drugega ne misli, ko na kaj novega, s čemer bi iznenadila družbo, zbudila novo občudovanje svojega uma in iznajdljivosti. Vse govori o njenih duhovitih maskah in njenem okusu pri izbiranju oblačil in mode, skoro vse, kar more, jo v tem posnema.

Kaj pa Janez? Se li tudi on vtoplja v to noro posvetno veselje do presitosti, do pijanosti? Ne, on stari, kakor je bil, na vitez včasih dobre volje, kedar mora biti svoji Albini zavoljo spodobnosti za spremstvo, a v prsih ga razjeda črv, na čelu mu skrbi delajo gubé, da je videti veliko stareji od svojih let.

Nič ne dé! Mlada žena je tem mikavneja, čim več sivih las ima njen soprog. —

Čedalje bolj zamišljen postaja in vidi se mu, da mnogo dela, ponoči dela. Kaj se briga Albina za njegove skrivnosti, saj se ne dotikajo nje. Lahko bi ga pogrešala, če bi jej ne bil potreben zadnji svet, nikdar bi po njem ne prášala. Da bi pa šla kedaj v njegovo sobo gledat, kaj dela cele dneve in cele noči, to ji še na misel ne pride; če ima kaj govoriti z njim, pošlje pó-nj po hišni.

Tako sedi nekega dne popoldne Janez v svoji sobi med orodjem, kakoršno smo davno že pri njem videli, in primerja nekako potiskan in pobarvan papir z drugim že izdelanim. Kaj je, ne morem razložiti, ker brž zopet zapre vse skup, majé z glavo, vstane in začne ves zamišljen sprehajati se po ozki sobi. Kar potrká nekdo na vrata, Janez skoči, odpre in stopi iz sobe ter jo za sabo zaklene. Hišna je, ki mu naznani, da stoji nek gospod zunaj, ki práša po njem.

„Naj pride“, veli Janez, se podá v srednjo sobo za sprejem tujcev in kaj zagleda! Direktorja, svojega tasta. Težko je razložiti,

mu je li to ljubo ali ne; spozna ga prvi hip in po kratkem pozdravu povabi, naj sede, rekši, da gre brž klicat še Albino. Ali direktor odmaje odločno z glavo in izreče željo, da bi najprej na tihem z njim zmenil se, ker ima važnega povedati mu. Janez ga na to pelje v svojo sobo, a ne v ono, v kateri smo ga prej videli, in ko tu oba sedeta, prične direktor:

„Strmite ali ne, gospod zet, jaz vam kar naravnost povem, da sem prišel k vam iskati pomoči.“

„Pomoči?“ vpraša Janez ves zavzet, „ste mar v denarnih stiskah?“

„Več ko to — čisto na kant sem prišel. Komaj sem jo vpihal čez mejo, drugače bi sedel že pod ključem, kakor tisti jud Barteles, ki je dobil 12 let ječe.“

Janez se strese, da komaj skriva svojo preplašenost, in práša: „Ste mar tudi vi —?“

„Bankovce delal, ne? O ne, le po zapravlivosti svoje rodovine in po nesrečnem igranju na borsi sem bil prisiljen lotiti se fabriškega denarja in — no, drugo lahko uganete.“

„Kako pa z rodovino?“ práša Janez, kte-

„schulverein“) in vsi časniki ga ponatisnejo; pri nas je pa taka mrzlota, da dostikrat še narodni časniki ne vzemó ozira na kako novo misel, na kak nov, koristen nasvet. Naši časniki so tako ponosni in ljubosumni na svojo izvirnost in popolnost, da ne potrebujejo nobenega poduka, nobenega sveta od nobene strani, najmenj pa od domače slovenske! To naš napredek tudi zelo ovira.

Toda nikar ne obupajmo! Kolikor tudi nas na Dunaji prezirajo in nemškutarski listi zasmehujejo, mi vendar dobro vemo, da smo zadnjih 30 let desetkrat toliko napredka storili, ko avstrijski Nemci (primeroma se ve da), in da so nam pogoji za daljni napredek dani, ako le hočemo. Počasi se bomo že otesili svoje malomarnosti, sila nas bo k temu primorala, kakor lačnega glad; potem pa se je pri žilavosti našega roda nadejati lepih uspehov. Tudi Čehe so nemškutariji tako dolgo zasmehovali in se iz njih norčevali, dokler jim niso poslednji čez glavo zrastle, in zdaj pišejo o njih vse drugače; kdor se spominja nekdanje pisave dunajskih listov zoper Čehe, in jo primerja s sedanjo, mora se res čuditi, ker je razloček kakor noč in dan. Tudi mi marljivo delajmo in napredujemo, pa brez vsacega hrupa, potem bomo svoje nasprotnike naenkrat iznenadili; zaničevanje do nas se bo zgubilo, začeli se bodo na nas ozirati in marsikdo, ki nas zdaj čez rame pogleduje, bo potem iskal našega prijateljstva.

Politični pregled.

V Ljubljani 22. novembra.

Avstrijske dežele.

Klub desnega središča bode imel pred pričetkom državnega zbora, t. j. 29. t. m. zvečer ob 6. uri posvetovanje, h katerem je predsednik grof Hohenwart že razposlal vabila. Ker je ta shod silno važen, se bodo naši poslanci že 28. t. m. odpeljali na Dunaj.

Danes je shod **nemških konservativcev** v Lincu. Priprave so bile velike, udeležba se je obetala ogromna, pravilo se je, da jih pride 9000 nemških katolikov v Linc, tedaj trikrat toliko, ko je bilo udeležencev pri liberalnem shodu na Dunaji. Radovedni smemo biti na poročila od tega shoda in na govore, ki bodo pobijali ustavoverne laži. Toliko je

že zdaj gotovo, da bo ta shod veliko bolj impozanten, ko je bil „parteitag“ ustavovercev.

O shodu samem dobili smo sledeči telegram:

Iz Linca, 22. nov. ob 5. u. 20. m. Shoda se je vdeležilo več ko 9000 ljudi; dvorana bila je prenapolnjena in ni mogla vseh ljudi sprejeti. Navdušenost silna; knez Alojzij Lichtenstein je govoril klasično o stalisti Nemcev v Avstriji. Lienbacher je mojstersko vtemeljeval svojo resolucijo, ki je bila enoglasno sprejeta. Govorili so še državni poslanci Dolbhammer, Oberndorfer, Ruf (sta oba kmeta vred.), Dipauli in Greuter, razun teh pa še Kohler. Konec zborovanja je bil ob 5. uri, ob 6. u. pa je banket, h kateremu se je oglasilo če 300 udeležnikov.

Liberalni listi se jezé, da je linški škof Rudigier prepovedal, po cerkvah slovesno praznovati spomin **cesarja Jožefa**. Ako bi le za to šlo, spominjati se v pieteti cesarja Jožefa, potem bi se proti temu ne dalo dosti ugovarjati; toda nemško-liberalna stranka boče to svečanost porabiti kot demonstracijo za liberalizem in za sovražstvo proti cerkvi; ustavoverci hočejo s to svečanostjo demonstrirati, da bi se pa liberalna nevera praznovala po cerkvah, kaj takega zahtevati od katoliškega škofa, bilo bi vendar več ko predrzno! Če je tedaj linški škof pokazal liberalcem, da cerkev ni prostor kjer bi se delale demonstracije za liberalizem, postopal je po naši misli le v duhu in smislu katoliške cerkve, in gre mu za njegovo močatost in odločnost hvala vseh pravih katolikov.

Iz Zagreba. S privoljenjem duhovske in mestne gosposke delajo za potrebo po brani sv. maši delavci tudi ob nedeljah in zapovedanih praznikih. — Vrli župan Mrazović, ki izvrstno skrbi za svoje rojake someščane, opomnil je postavu zoper ostudno ali mrzko preklinjevanje, katerega so se nekteri Hrvatje prebudo bili navadali, naj se ostro kaznujejo preklinjevalci. — G. Avgust Musić, roj. Slovenec, dijak novomeški, po dovršenih vseučiliških študijah namestni učitelj na gimnaziji v Zagrebu, ktera šteje letos 715 učencev, pisal v lausko zvestje o perfektivnih in imperfektivnih glagolih v gršk. in hrvat. jeziku, postal je pravi učitelj v Oseku.

Mladočehi so imeli shod, kjer so se simpatično ozrli na resolucije dunajskih delavcev, ter se izrekli za občno volilno pravico.

Nemško-liberalni listi so začeli govoriti o nekih „podedovanih“ pravicah, ki bojdá Nemcem zagotovljajo prevlado v Avstriji. Kje pa so vendar tiste podedovane pravice? ali se hočejo „liberalni“ Nemci mar naslanjati na absolutizem? Kar ima nemški jezik prednosti v veljavi, to mu je dal le absolutizem, nikakor pa ktera pisana ali zgodovinska ustavna pravica. In kako je vendar to, da se nemški liberalci zdaj na enkrat ozirajo na „podedovane“ in „zgodovinske“ pravice? Saj so vendar do zdaj vedno trdili, da se mora s preteklostjo narediti „tabula rasa“, da se imajo vsi razločki med stanovi in narodi nehati, da je Amerika srečna, kjer ni plemičev in gradov, kjer so vsi enakopravni državljani! — Se ve da, ta liberalizem po šabloni jim je ugajal, dokler so bili v večini, v manjšini pa prejšnje nazore zatajujejo.

Pa tudi s to taktiko si ne bodo priborili lavorik. Če bi imajo svojo pisano, zgodovinsko pravo, in pred njim morajo otemneti tiste domišljene „podedovane“ predpravitve Nemcev. Mogoče, da so podedovali krivično blago po absolutizmu; pa zdaj se ravno tožimo zanj, in ga hočemo nazaj imeti!

Vnanje države.

V **nemškem** državnem zboru se je vnela velika debata zaradi judov. Eni se potegujejo za jude, drugi jih šibajo, ker so kršćanstvu sovražni, ljudstvu pa škodljivi, sicer pa prevzetni in dostikrat nesramni, posebno pri napadih na katoliško cerkev. Ko je liberallec Hänel rekel: „pri nas mora vladati enaka pravica za vse“, vzdignil se je med katoliškimi poslanci glasen smeh; s tem smehom so menda hoteli reči: „zakaj pa za katoličane ne velja enaka pravica?“ — Debata še ni končana in utegue zanimiva postati.

Izvirni dopisi.

S Štajarskega, dne 15. nov. (Glasi domoljubja.) Ako kdo vestno prebira vse liste „Slovenca“ in „Sl. Naroda“ zadnjega meseca, ter premišljuje vzroke za ta peresni boj, mora se skoro čuditi. Brž ko se je začela borba — ktero je izprožil „Nared“ — in od ktere same pisati nočem, do zadnjega časa se nahajajo v

remu je zdaj hipom vse jasno; „ste tudi to vzeli seboj sem?“

„Saj še ni bilo časa. Saj pa tudi tega vredna ni. Se je vse spridilo, bolje, da ne pravim.“

„Kako ste pa našli mene?“ praša Janez čedalje temnejega čela; „saj vam nisem niti jaz nikdar nič pisal, niti Albina.“

„Vi ne, vi znate skrivati se, a Albina, — ta se je morala pobahati svojim nekdanjim tovaršicam, kako nebeško dobro se ji godi, kako je kraljica vsega ženskega sveta, in takih reči več.“

„Je li bilo pristavljeno tudi imé, katerega sem si polasčil, ker mojega, kakor veste, laški jezik še izgovoriti ne more?“

„Ne, gospod Morilo“, odgovori direktor zadnjo besedo posebno poudarjajoč, ne! To skrivnost je tudi gospa Morila zamolčala, če prav bi ji tega ne bilo treba, ker je z drugimi besedami povedala več nego je hotela skriti.“

„Toraj je moje laško ime že tudi pri vas znano?“ praša Janez zelo vznemirjen.

„Nič se ne bojte, zet“, pomirjuje direktor,

„drugim ni znano, le meni. Po poštnem štempelji sem zvedel mesto, tu mi pa ni bilo težko izprašati gospé med mestnim svetom zavoljo svoje zapravljivosti najbolj sloveče; pokazali so mi hišo Morilovo in — evo! na pravem mestu sem.“

Kako so take novice razveselile Janeza, si vsak lahko misli, ravno tako si vsak lahko razloži, kako je bil vesel svojega tasta. Zato je po tem pogovoru nastal kratek molk, katerega vendar zopet Janez pretrga z vprašanjem: „Ali vam je zdaj prav, če dam Albini vest o vašem prihodu?“

„Ne, zdaj še ne“, brani direktor, „še ne vem prav, kako bi nji najljše razložil. Povedite mi kako kavarno ali gostilnico, kjer se zvečer snideva za daljni pogovor.“

Janez mu pove kavarno, v katero pač ne zabaja, ali ta pot hoče vendar iti, da bo na drobneje zvedel vse, posebno pa še to, koliko in kake pomoči potrebuje tast, ki mu je po vsem, kar vemo, prišel v hišo kakor kup snega v nezakurjeno sobo. Predno tast gré, se še nekoliko preobleče v zetovi oblečni shrambi, češ, da se je po poti povaljal in obnosil, in

seže tudi nekoliko v Janezev mošnjiček, češ, da z denarjem mu gre pičlo. Janez vse to dovoli in obljubi, da Albini ne bo povedal še nič o ljubem gostu, ki ga je tako nepričakovano iznenadil.

Pogovor v kavarni, samotnem in pičlo obiskovanem kraju, kjer sta zvečer sešla se in sedla v najskrivnejši kot, je bil skonca bolj mrzel in pust, Janez je kar naravnost povedal, kako je ž njim in da je zavoljo zapravljivosti in drugih burk Albine že skoro tam, kjer tast; še par tisuč lir je vse, kar premore njegov mošnjiček; o kaki izdatni denarni pomoči tistu in njegovim toraj nikakor ni govorjenja, saj je skoro že na tem, da mu pošlje Albino nazaj. Po tem pojasnilu je bil direktor čisto potr, preklinjal je svojo rodovino, tudi Albino, ki je po svoji materi tako napačno odgojena, da mora vsacega bogatina na beraško palico spraviti, in je Janezu rekel, da bo drugi dan prišel ná njó in ji že pokazal, kaj je oče, če prav je njegova hči drugega žena. Tako bo grmelo in treskalo, da bo joj!

(Dalje prih.)

„Slovenču“ izvrstni spisi, ki so „Slovenčevu“ stvar dostojno zagovarjali, ter jo tudi na drobno reševali. „Narod“ sicer na to resnici nasprotno ne more odgovoriti, pa vendar se še včasih oglasi in sicer čuje s kako ošabnostjo! Takó je n. p. zakričal ob času izida enciklike sv. Očeta, češ, kakó počasni novinarji so vredniki „Slovenca“, ki tako važne reči niso poprej prinesli. Pa mi smo s čast. g. vredniki enakih misli, da tudi pri važnih stvaréh je treba gledé potrjenja resnice nekaj počakati, da potem stvari ni treba preklicovati, zraven pa tudi nismo pozabili: kolikokrat da izhaja „Slov.“ na teden. „In taki ljudje potem dopise zoper nas kujejo in o novih tiskarnah sanjajo,“ kričal je na dalje. Iz vsake besede, iz vsake črke gleda ona strašna ošabnost, ki misli, da pri družih ljudéh res nikjer ni več pameti, nego da imajo to že res v najemu vredniki „Naroda“. Da se s takošnimi ljudmi ne mora sloga držati, to radi verjamemo „Slovenču“. Sicer pa je „Narodova“ zgodovina taka, da bi se celó posameznik sramoval, o kateri pa naj jaz molčim. Sicer pa si naj „Narod“ poleg pozabljenja: kdo so bili oni, ki so njemu k ustanovitvi največ pripomogli, vsaj to zapomni, da si je potrebno število naročnikov le s tem pridobil, da je zadnja leta že bolj zmerno pisal, in da so čitatelji pogrešavši berila, raje po eno okó zatisnili, samo da so izpolnjevali dolžnosti do domovine. „Bog nas varuj tacih prijateljev“, morali bi reči mi o njem, ko vidimo, kako malo mu je mar za slogo in edinost med Slovenci! Toda dosti o tem!

Z novim letom dobimo toraj naenkrat dva lepoznavna lista. Veselo smo pozdravili objavljeni poziv na „Kres“, tako da nam je to „Narod“ zameril. Vendar ne dajmo se motiti, temveč naročimo se mnogobrojno na-nj. „Narodu“ pa mormo vendar le povedati, zakaj preziramo njegovega novorojenca, ter bomo rajše podpirali „Kres“. To storimo iz več vzrokov.

1. Ker vemo, da bo „Kres“ izvrsten list, ter res vreden dejanske naše podpore, kar pričata že slavno znani imeni sodelovalcev gg. prof. Kreka in g. župnika Trstenjaka, katerih dveh, kakor sploh pravih rodoljubov bo sploh — upamo — glasilo, in da je toraj nezaslužena kritika, s katero je „Narod“ g. prof. Sketa obkidal.

2. Bomo podpirali mi „Kres“ zavolj tega, ker bo sprejemal tudi národno blagó, katero se drugje tak nikjer ne more lahko na svetlo spraviti, ter tako pogube oteti. Národno blagó pa „Zvon“ ne bo, slutimo, prinašal, naj si bo ljubljanski ali dunajski, ker bo le list za takozvano inteligenco, ktera pa s prostim še nepokaženim ljudstvom nima rada kaj opraviti; zakaj? to še povemo. Da je pa slovensko národno blagó vsaj deloma izvrstno, to pričajo posebno pesmi národne, katerih bi se noben pesnik ne sramoval. Zatoraj pozdravljen „Kres“, da bo vsaj tem pripomagal na dan!

3. Bomo mi podpirali „Kres“ vkljub temu, da bo prinašal tudi prevode. To pa zopet iz več vzrokov. Prvič so nekteri prevodi zlasti iz slovanskih jezikov takó izvrstni, da klasični, da so pač vredni, da se jim takó ali takó pomaga presaditi se tudi na naše slovstveno polje, katero bo lahko na nje ponosno. V drugič pa predobro znamo, da se naši izvirniki (originalisti) z njimi pač uoporejati ne morejo, ter mi sploh — da iz srcá govorim — razen A. Kodrove izvrstne „Marjetice“ in nekterih drugih „neromanov“ res nimamo pisane kaj — kar se leposlovja tiče v duhu národnem, dusi tudi imamo že več „strašno-

slavnih“ romanopiscev, aki kaj! Bral sem že skoraj vsa dela Jurčičeva, o katerem vedo češki listi povedati, da je „novelist“, pa skoro v vseh, zlasti novejših, se opaža, da mu je kmet-ska ali duhovenska oseba v dejanju le zató, da se smeši iz nje. In to bi naj kmet še podpiral?! Če bi bili pa te dela, teh romanistov ali vrednikov „Zvona“ moji izjavi vkljub vendar le „izvrstna“, takó je pač res čudo, da niso prevedena že v kateri drugi jezik (ker to je največkrat merilo dotičnega spisa), z čemur se pa še žalibog ponašati ne morejo. Pa kaj bi neki še dejali, vsaj v očéh „Narodovcev“ je le, če tudi slab, izvirnik še nekaj, prevod pa nič! Čemu toraj toliko kompilacij!

To so tedaj razlogi vsled katerih se bomo proč obrnili, od „Ljubljanskega Zvona“, ter se oklenili „Kresa“. Vsaj bo „Zvonu“ kot konkurentu gotovo tudi program „Kresu“ po vsem nasproten, ter bo prenašal „izvirna“ dela le nekterih pisateljev in bo sploh novorojeno dete, kateremu bo boter pri krstu gotovo gospod Jurčič, in bo pod krinko „Ljubljanski Zvon“ le zvonec „Narodovcev“, ki res mislijo, da vladajo že vso našo domovino, ktera pa bo — upamo — še kedaj toliko srečna, da se te móre srečno otrese. Srce boli sicer pri obsodbi, pa ljubav do domovja, do resnice in pravice, to izjaviti zahteva, do one domovine, ki srečna in rešena na veke naj živi! Bog!

Iz Celja. 21. novembra. (Blagoslovljenje zvonika in zvonov pri tukajšnji Marijini cerkvi.) Pretečeno nedeljo se je že v Vašem listu naznanjena slovesnost 200letnega obstanka cerkve sv. Jožefa pri Celji pričela. Premil. knezoškof so imeli ob 10. pridigo in slovesno sv. mašo, zj. pa preč. g. kanonik Kosar. Od tega dne se zbira dan za dnevom polna cerkev pobožnega ljudstva od blizu in daleč. Še celó bele Kranjice prihajajo semkaj. Bog daj, da veliko prizadevanje za čast božjo vnetih č. gg. misijonarjev obrodi tudi obilnega sadu.

Zanimive svečanosti se vršijo v našem mestu. Dve nedelji zaporedoma smo imeli v svoji sredi premilostljivega gospoda knezoškofa in druge odlične goste. O svečanosti 14. nov. pri sv. Jožefu sem že gori omenjal. Danes 21. novembra pa smo obhajali slovesnost, katero so želeli mnogoteri doživeti, pa nje niso več dočakali. Delo, katero je blagi pokojni celjski pek Jožef Zima leta 1833 sprožil, katero so za njim nadaljevali Jožef Lasnik, Gothart Beltram, Karl Zima, Gašpar Gorišek, Maks Stepišnik in še nekteri drugi, se je skozi pripomoč pred 2 letoma umrle Jožefine Gajgerjeve srečno dovršilo in danes slovesno blagoslovilo. Premil. knezoškof so namreč blagoslovili 4 nove zvonove*) in novi zvonik pri tukajšnji Marijini cerkvi. Včeraj ob 9. predpoldne je pozdravljalo gromenje možnarjev na Šenklaškem hribu, sviranje mestne muzike pa zvonenje pri farni in Marijini cerkvi prihod 4 novih, lepo ovenčanih zvonov v naše mesto.

Zvonik Marijine cerkve je na spodnjem delu ves s zelenimi vencí prepleten; iz njega vihra mnogo zastav. Ob poldnu se pripeljejo premil. knez in škof, zvečer ob 6. svira muzika po mestu (Zapfenstreich). Še jedna želja je v srcu vseh mestjanov: prijaznega vremena si želijo za prihodnji slavnostni dan; toda ta želja se nij spolnila.

Vkljub slabemu deževnemu vremenu so se pa svečanosti vendar vdeleževali: preč. g.

*) Zadnja številka „Slov.“ je poročala celó krivo, koliko ti zvonovi tehtajo. Veliki ne tehta 57 $\frac{1}{2}$ temveč 47 centov, drugi trije ne tehtajo skupaj 57, temveč 44 centov — toraj vsi 4 zvonovi skupaj 91, ne pa 114 $\frac{1}{2}$ centov.

kanonik mariborski Ign. Orožen, častni korar novocerkovski: Fr. Juvantič, dekan Šmarijski M. Ivanc, dekan breški Fr. Mikuš, župnik žalski, J. Jeraj in drugi. Ob 8. uri zj. so premil. knezoškof blagoslovili najprej novi 66 metrov visoki zvonik, potem 4 zvonove, katerim so bili botri: cerkv. ključar J. Rakuš z gospo Neckermanovo in Haasovo; deželne sodnije svetovalec Zajc s gospodičino Raner-jevo; gosp. Traun z gospo Wokaunovo; g. Karol Zima z gospo Stepišnikovo. Da si je med blagoslovljenjem vedno lilo, bila je ulica pred cerkvijo ljudstva vsa polna. Po blagoslovljenji so pridigovali mil. knezoškof ter razložili v uvodu zgodovino n. mške cerkve, v prvem delu pomen svetih blagoslovil sploh, v drugem pa pomen blagoslovljenja novega zvonika in novih zvonov posebej. Sledila je potem slovesna sv. maša, katero so prezviš. knezoškof služili.

Po sv. opravi se vlečejo zvonovi v zvonik. Naj tukaj omenim, da je eden prejšnjih 3 zvonov, ki je pred nekterimi leti po sredi razpoknil in ga g. Samassa vzel na račun novih zvonov, imel sledeči napis: „Me fudit Georgius Steinmetz Cellejae anno 1833. Diese drei Glocken sind fürs Haus Gottes Maria Himmelfahrt gegossen: Die Bezahlung ist von der Hand der Burgerschaft geflossen.“ — Narveči novih 4 zvonov je „krščen“ na ime sv. Jožefa, drugi v ime Marije device v nebo vzete, tretji na ime sv. Antona Paduanskega in šterti v ime sv. Maksimilijana celjskega rojaka, škofa in mučenika. — Tudi druga želja vseh prebivalcev se ni danes izpolnila: Zvonovi so se sicer spravili v zvonik; toda njihovega glasu do večera nij bilo slišati. — Da se je to delo pri Marijini cerkvi letos v primeroma kratkem času dovršilo, in sicer v splošno zadovoljnost; da se zamore naše mesto ponašati s čednima zvonikoma, kakor malo katero na Štirskem; in da bomo imeli krasno zvonenje tudi pri Marijini cerkvi; za to gre mimo drugih narveča zasluga preč. gosp. opatu Antonu Vrečko-tu. Sklenem svoje sporočilo z željo, katero so izrazili prevzvišeni govornik danes na leci: Naj bi vsi, ki se bodo ozirali na novi zvonik, ne pozabili skrbí za večnost, za nebesa; naj bi vsi, ki bodo slišali kedaj novih zvonov vbrane glase, tudi razumeli te glasove: kajti oni nas vabijo k molitvi, k službi božji, k sprejemanju sv. zakramentov; oni izražujejo ob pogreb h voščilo: Naj bi bila sodba, katero je večni sodnik že izrekel nad tem pokojnim, ktereга truplo se ima izročiti materi zemlji, njemu milostljiva!

Iz Stubice na Hrvaškem, 17. nov. (O potresu). Morebiti bi ustregel častitim čitateljem „Slovenčevim“, osobito iz Dolenjskega in spodnjega Štajarskega, ker so ti kraji zaradi božje poti pri Mariji v Bistrici poznati, ako nekoliko o razvalinah po potresu učinjenih spreporim in to o Stubici in njeni okolici.

Za Zagrebom je Stubica in njena okolica po potresu največ trpela. Cerkev farna je razpokana, zvonik se je nagnil, tako da so ljudje primorani, iz bližnjih hiš se izseliti. Komisija je zato ukazala, da se v cerkvi do poprave, maša ne sme služiti, in ne zvoniti, zato je vse tiho. O poludne z malim zvončkom pozvoni, ravno tako zvečer in zjutraj. Sodnijsko poslopje je zeló razrušeno, tako da se je sodnja v leseno poslopje preselila; stropi so vpali, dimniki se zrušili. Druga zidana poslopja so tu in tam zeló poškodovana, tako da smo primorani ponoči v lesenih hišah spati in mirovati toliko bolj, ker se vsako noč še zemlja trese in bobni.

Stubiške toplice so po potresu zelo trpele, ker del proti izhodu ni več za rabo, se mora podreti in na novo sozidati. Tukaj sta 2 vrele vroča kakor poleg Zagreba na Berniku na novo nastala, eden vrelec je 2 kl. dolg in 1½ kl. širok in 3 globok; drugi, take veličine in globočine ko prvi, poleg prvega; mislim, da se hoče zemlja pogrezniti, potem bode eden vrelec. Toplote meri 27° po R. Morda je to vzrok, da je Stubica za Zagrebom največ trpela.

V Kraljevem vrhu je zvonik se popolnem zrušil, cerkev, meseca avgusta še le dogotovljena in posvečena, je vsa popokala, „sanctuarium“ se čisto zrušil; ravno je g. župnik sveto mašo služil, pa komaj svoje življenje otel. Bog ve, kedaj bo zopet toliko popravljena, da se bode v njej maševalo.

V Jakolji poleg Kraljvrha se je obok zrušil in dva človeka zasul, moža in ženo; možu ni bilo ničesa razen lahke opraske na glavi in desni roki, a ženi se je kost v križu zlomila in je vsa pretresena, tako, da bode težko okrevala. V Stubici gorenji je cerkev, župni dvor in šola zelo poškodovana, tako da so morali g. župnik, duhovni pomočnik in učitelj v lesene kočje izseliti. V Mariji Bistrici, imenitni Božji poti 3 ure od Stubice, pa ni več potres take škode napravil.

Za res je Hrvatska to leto mnogo trpela, poleti je toča osobito v Zagorji, hrvatski Švici, vse pobila, potem trtna uš in zdaj hudi potresi. Bog nas varuj in reši nadalje hudih nesreč!

Domače novice.

V Ljubljani, 23. novembra.

(Finančni direktor) v Ljubljani postal je višji finančni svetovalec T. Bartušek v Inomostu, ki je pred nekimi leti že služil v Ljubljani, ter si vsled svojega poštenega in pravičnega obnašanja pridobil splošno zaupanje in spoštovanje. Zato prav radostno pozdravljamo to imenovanje; gosp. Bartušek je rododomoravski Čeh. — Ob enem dobil je gosp. A. Dimic naslov višjega finančnega svetovalca.

(Včerajšnji somenj) bil je jako slab. Živine je bilo skoraj še manj kakor ob navadnih mesečnih sejnih, in še ta je bila večidel le malo vredna. Vnanjih kupcev ni bilo nič, domačih prav malo, zato je bilo silno malo kupčije. Tudi kramarji in drugi trgovci se ne pohvalijo, da bi bili kaj posebnega skupili. Razun pomanjkanja denarjev je bilo mnogo temu krivo menda tudi slabo vreme, ki je marsikoga pripravilo, da je doma ostal.

Razne reči.

— O Slomškovih spisih. Čehi so bili med Slovenci prvi, kateri so jeli čislati in v svojo besedo prestavljati Slomškovke spise. Zdaj jim nasledvajo tudi Hrvati. „Katoliški list“ namreč prinaša v br. 40. dne 30. sept. t. l. zanimiv članek o našem rajnem knezofskofu Slomšku. Pisatelj piše med drugim takole: „Čuvstvo mladeniške moje dobe prevzelo me je neki dan, ko sem prečital v „Kat. listu“ br. 31. članek „Trojna ljubezen dobrega duhovnika“, kder se hrvatskemu občinstvu le samo eden biser pred oči postavlja, a ostala množina zlatá, biserov in drugega kamenja razne barve iz miline Slomškovega duha ostaja zakrita, zakrita tudi ona mesta, kjer se za more to blago razgledavati, um hraniti in srce do volje naslajdevati. Zavoljo tega odločil sem se tu le nekoliko vrst napisati, zakaj? zato, da se luč, v kateri je svetil Slomšek, tudi po

Hrvatski nekoliko pokaže, nekaj pa, da osobito mlajši bogoslovci in delavci v vinogradu božjem želeči dobre in koristne hrane, izvejo za-njo, kakor tudi za mesto, kjer jo najti zamorejo.“ Potem hvali g. pisatelj ter živo priporoča Fr. Kosarjev nemški životopis: A. M. Slomšek, Fürstbischof von Lavant, dargestellt in seinem Leben und Wirken. Marburg 1863; istotako po g. Mih. Lendovšku „Zbrane Slomškovke spise“, prvo, drugo in tretjo knjigo. Tu bode našel, bodi pesnik, bodi katehet al pridigar, dovolj hrane za se in dosta gradiva za svoje delovanje. A posebno je tretja knjiga ove zbirke vsakemu vestnemu duhovniku mnogo vredna, ker to Vam je celo gotova pastirna v prelepi obleki. Vsak zvesti duhovnik naj bi pohlepno segel po tej biser-knjigi! Tudi mi radostno pritrdimo g. pisatelju, ter bratom Hrvatom živo priporočamo, naj si naroče vse po g. Lendovšku dozdej izdane Slomškovke spise, ker bodo še le potem našega vrlega rojaka prav spoznali in po vrednosti čislali.

— „Kres“, leposloven in znanstven list, je ustanovljen. Izhajal bode v prijazni obleki in obliki v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca počenši od novega leta 1881.

Kres velja na leto 4 gld., na polleta 2 gld. in se tudi lahko po zvezkih v knjigarnah kupuje.

Na razposlani poziv se je do zdaj že toliko gradiva nabralo in toliko sodelavcev oglasilo, da bode mogoče Kresov na črt in namen dobro izpolnjevati. Uredništvo in založništvo si bode prizadevalo svoje zaupanje in udanost, ki jo vživa pri slovenskem občinstvu djanstveno opravičiti, prepuščajoč sodbo o vrednosti Kresovih spisov slovenskemu razumništvu.

S temi besedami se obračamo do vseh Slovencev s prošnjo, naj blagovolijo naše podvzete gmotno in duševno podpirati.

Naročba se naj od danes naprej pošilja na založništvo in opravištvo Kresovo, to je tiskarnici družbe sv. Mohora, rokopisi pa, ki se bodo po mogočnosti odškodovali, dr. Jakobu Sketu v Celovec.

V Celovci, 15. novembra 1880.

Vredništvo in založništvo.

— Zabavnik „Alte und Neue Welt“ prišel je na svetlo 4. snopič, ki obsega: Ein Tropfen des heiligen Blutes. Von Dr. Wilhelm Reuter. Montecchi und Capuleti. Roman von Phil. Laicus, illustriert von Heinrich Graeter. Dichter-Studien. 2. Beda Weber. Von Dr. Franz Alfred Muth. Unter den Bewohnern des Libanon. Reise-Erinnerungen von Joh. Fahrngruber. Die erste Magd im Hause. Humoreske von Amara George-Kaufman. Heinrich Frauenlob. Von Franz vom Rheine. Müllers Leiden und Triumphe. Von P. Werner S. J. Auf der Reise. Von Theodor Berthold. Hausapotheke für's Volk. 4. Die Cichorie. Von Dr. J. A. Schilling. Aus beiden Hemisphären. 2. Ein abenteuerreiches Leben. Bunte Skizzen aus der Länder- und Völkerkunde. Von D. Viator. Allerlei: Hugo van der Goes. — „Sind Sie ein Edelman?“ — Vertrauliche Correspondenz. Das Haus als Sonnenuhr. — Eine kolossale Dampffähre. — Eine Guano-Höhle in Europa. — Podoba pa so: Initiale M. Hugo von der Goes. Nach dem preisgekrönten Gemälde von Emil Wauters. Beda Weber. Der Libanon. Initiale J. Roman-Vignette. Die alte Mühle. Von Grandsire Cichorie. Aus dem australischen Goldgräberleben. 1. Siesta. 2. Die Gründung der Stadt Pegleg Gully. 3. Sonntagsruhe. 4. Minensucher. 5.

Pegleg Gully nach zehn Tagen. 6. Im Schacht. 7. Eingeborenen beim Mittagmahl. 8. Pegleg Gully nach zwölf Monaten. 9. Nach fünfundzwanzig Jahren der Goldgräberei. Nach englischen Skizzen.

Vsako leto izide 18 snopičev, s premnogimi lepimi podobami. Cena ni pretirana, ker stane vsaki snopič 24 kr. Naročniki razun tega dobe še krasno oljnato podobo „Srce Jezusovo“, za katero doplačajo le 72 kr., ki je pa lep kinč za vsako sobo. Naročnino sprejemajo vse knjigarne, v Ljubljani zlasti Katoliška knjigarna pred škofijo 6, kjer se dobi ali pa lahko naroči tudi vsaka druga zahtevana knjiga.

Za brate Hrvate so darovali:

Preč. gosp. kanonik Fr. Kramar 10 gld., prof. Marn 5 gld., K. Klun 5 gld., J. Porenta 2 gld., A. Žlogar 1 gld., A. Župančič 1 gld., stolni prošt Zupan 5 gld., st. dekan Volc 5 gld., kanonik dr. Čebašek 5 gld., kanonik Urh 5 gld., kanonik Urbas 5 gld., kan. Zamejec 2 gld., kan. Meršol 1 gld., J. Fiš 1 gld., dr. A. Jeglič 1 gld., Dr. J. Semen 1 gld., neimenovan 1 gld., dr. J. Sterbenec 3 gl. skupaj 59 gld.

Na prodaj po ceni je pri „Slonu“

trdna kočija

(ölax)

za šest oseb, posebno pripravna za kacega grajšaka ali fijakarja. (2)

Telegrafične denarne cene 21. novembra..

Papirna renta 72.45 — Sreberna renta 73.15 — Zlata renta 86.20 — 1860letno državno posojilo 131.10 Bankine akcije 816 — Kreditne akcije 282.25 — London 117.45 — — Ces. kr. cekini 5.62. — 20-frankov 9.37

Prečastiti duhovščini

in

vsem cerkvenim predstojništvom

se najiskrenejši zahvalujem za vse do zdaj mi skazano zaupanje, ter obetam tudi naprej na vso moč si prizadevati, da vsem zahtevam ustrezam z dobrim in zanesljivim blagom, in kolikor je po okoljščinah mogoče, po najnižji ceni.

V zalogi imam vsakovrstno blago za cerkvene obleke, kakor tudi mnogo izdelanih mašnih plajščev, pluvial, dalmatik, blazinic, prtov, zastav in baldahinov. Preskrbujem in izdelujem cerkveno perilo, za razne potrebe; sprejemljam staro cerkveno obleko v popravo ali zameno, ter prevzamem tudi dotično vezanje.

Pri tej priliki naj še opomnim — da se vé vsak škode varovati — da s tistim potovalnim opravnikom, ki je letos hodil skoraj da po vsem Kranjskem in prodajal blago Giani-tove tovarne ter zatrdoval, da je vse eno, naj se blago od njega ali v moji zalogi jemlje — ker tudi jaz namreč in bratovščina presv. R. T. cerkveno blago od Giani-ta jemljemo — nisem v nobeni zavezi, ter sem cerkveno blago od prvega začetka in potem vedno v Krikel & Schwegar-jevi tovarni naročevala in jemala.

Kolikor je meni znano, tudi visoko častiti prestopnik bratovščine vednega češenja presv. R. T. v Giani-tovi tovarni niso že kakih 8—10 let nobenega cerkvenega blaga naročevali.

Vsega drugega obrekovanja ne omenim, ker že ta edina neresnica potovalnega opravnika in njegov namen dovolj znači.

Ana Hofbauer

(2) na Marijinem trgu pred mostom.